

Ermita de Sant Adjutori

Sant Cugat del Vallès

Ubicació

Comarca: Vallès Occidental
Lloc/Adreça: Camí de Sant Medir
Emplaçament Sant Cugat nucli

Coordenades:

Latitud: 41.45553132793
Longitud: 2.1142619832446
UTM Est (X): 426023
UTM Nord (Y): 4589706

Classificació

Número de fitxa 08205 - 166
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Medieval Pre-romànic Romànic Modern
Segle XI-XVIII
Estat de conservació Bo
Protecció Legal
Tipus de protecció: BCIL
Observacions protecció: BCIL4278-I (Aprovació ple municipal 18/09/2000).
Revisió del Pla Especial de Protecció de Patrimoni Arquitectònic 2008. Fitxa F-2.
Pla Especial de Protecció del Medi Natural i del Paisatge del Parc Natural de la Serra de Collserola. 2020. Annex 6. Catàleg de masies i cases rurals i altres construccions en sòl no urbanitzable. Fitxa: SCU.025.
Pla Especial de Protecció del Medi Natural i del Paisatge del Parc Natural de la Serra de Collserola. 2020. Annex 9. Inventari del Patrimoni Cultural. Fitxa: SCU.028.
Carta arqueològica de Sant Cugat del Vallès número 78.
dl., 18/09/2000 - 12:00

Data aprovació:
Número inventari
Generalitat i altres

inventaris	IPA-27894 i IPAP-12134.
Accés	Fàcil
Ús actual:	Religiós/Cultural
Titularitat	Privada
Titular:	08204A010000170000HQ
Fitxes associades:	
<u>Pins de Sant Adjutori</u>	
<u>Goigs a Sant Adjutori</u>	
<u>Forn de Sant Adjutori</u>	
Autoria de la fitxa	Daniel Sancho París (Stoa, propostes culturals i turístiques SL)
Data de registre de la fitxa:	ds., 07/10/2023 - 20:30
Autoria de la darrera revisió:	Oficina de Patrimoni Cultural
Data de la darrera revisió:	dj., 13/02/2025 - 08:28

Descripció

Església d'estil romànic que té la particularitat de ser de planta circular. La coberta és amb una cúpula semiesfèrica. En la construcció actual s'hi poden distingir tres fases: una de preromànica i dues de romàniques.

Les restes més antigues es troben a la part inferior, que conserven vestigis d'*opus spicatum*, corresponents a la fase preromànica. L'entrada, situada a la part oest, ha estat refeta després de quedar parcialment derruïda. Segons sembla, el portal era amb arc de mig punt, del qual se'n conserven només les arrencades. El portal que avui es pot veure també és d'arc de mig punt, però fet amb dovelles i carreus de factura moderna. En el mur es conserven finestres d'una esqueixada i, a la part contrària a la porta, un òcul emmarcat amb pedra.

Les excavacions arqueològiques han posat al descobert restes d'edificis annexos a l'església, del segle XVIII i que han quedat actualment visibles.

Observacions:

La imatge de la Mare de Déu del Bosc, que havia estat en aquesta capella, es troba actualment a l'església parroquial de Sant Pere d'Octavià.

Història

En aquest indret el Grup Excursionista de Gràcia hi va localitzar restes d'època romana, com *tegulae*, *sigil·lata* i àmfores. Així mateix, Llibert Piera va trobar prop de l'ermita *opus testaceum* i ceràmica romana i ibèrica, possiblement arrossegada fins a aquest punt per l'aigua de la pluja. Això indicaria que aquesta església té un antecedent en algun tipus de construcció d'època romana.

L'església apareix documentada l'any 1120 en una escriptura de confirmació de béns i privilegis expedits pel papa Calixt II a favor del monestir de Sant Cugat. Va ser parròquia dins del terme de Sant Cugat del Vallès des d'època medieval, car l'any 1201 es documenta com a tal i depenent del monestir. En aquell

moment la dedicació del temple era a la Mare de Déu del Bosc i a santa Maria de Gausac.

Durant el segle XVII s'hi van fer obres, que van consistir en afegir una nau i enderrocar la porta d'entrada. Va ser en aquest moment quan la capella va canviar les seves dedicacions inicials per la de sant Adjutori, una advocació fundada el 1678. A partir del segle XVIII hi residien ermitans, que eren nomenats per contracte per l'abat del monestir de Sant Cugat. Fins a l'any 1800 no apareix documentat l'edifici de rectoria, si bé és molt possible que ja existís des dels primers temps de l'ermita. L'església de Sant Adjutori es va desamortitzar el 1835. Entre 1850 i 1860 l'edifici religiós va quedar en ruïna, tal com mostren fotografies antigues del temple.

Durant la dècada del 2000 va ser restaurada.

Bibliografia

Ajuntament de Sant Cugat del Vallès. Catàleg de Sant Cugat. Revisió del Pla Especial de Protecció del Patrimoni Arquitectònic. 2008.

Inventari del Patrimoni Arquitectònic de Catalunya.

Inventari del Patrimoni Arqueològic de Catalunya.

Pla Especial de Protecció del Medi Natural i del Paisatge del Parc Natural de la Serra de Collserola. 2020.

AGUELO, Jordi; MIQUEL, Domènec; RODRÍGUEZ, Alba. *Carta Arqueològica de Sant Cugat del Vallès* (1998). Ajuntament de Sant Cugat del Vallès.

BALLBÈ BOADA, Miquel (1988). *Les nostres ermites*. Edita l'autor, p.111-117.

BARDAVIO, A.; ARTIGUES, P.L.; MIQUEL, M.; MIQUEL, D.; CASAS, J. (2006). *Història de Sant Cugat*. Museu de Sant Cugat i Cossetània edicions, p.73.

FOJ ALVIRA, Gemma; TORTOSA SAPERAS, Joan (1991). *Masies i ermites de Sant Cugat del Vallès*. Ajuntament de Sant Cugat del Vallès, p.64-65.

MÓRA PRESAS, Francesc (1987). *El romànic de Collserola*. Publicacions de l'Abadia de Montserrat, p.47-52.

RUMBAU, Montserrat (1994). "Sant Adjutori". *Gausac* núm. 4, p.101-102.

SUAU LLEAL, Laura; LÓPEZ MULLOR, Albert (2008). "L'excavació a l'església i al forn de Sant Adjutori, a Sant Cugat del Vallès". *Quaderns científics i restauració monumental. Assaig i recerca. Monogràfics: Avinyonet del Penedès, Barcelona, Cardona, Muntanyola, Sant Cugat del Vallès, Sant Llorenç Savall, Súria*. Diputació de Barcelona, p. 241-164.

Enllaços d'interès:

[Ermita de Sant Adjutori. Tot Sant Cugat \(Consulta: 7-10-2023\)](#)

